

AȘEZĂRILE RURALE MEDIEVALE DIN BAZINUL SUPERIOR AL RÂULUI IALOMIȚA (SEC. XIV-XVI)

Gheorghe Olteanu

Introducere.

Bazinul superior al râului Ialomița este un spațiu geografic intens locuit în perioada medievală. Cercetarea habitatului medieval din zona mai sus menționată se încadrează în acțiunea de cunoaștere și cercetare a satului medieval de la sud de Carpați și a înțelegerii procesului complex de transformare a acestuia dar și a întregii societăți rurale medievale. Studiul satelor din perioada secolelor XIV-XVI, cere o analiză atentă și o muncă de lungă durată, de aceea considerăm încercarea noastră doar o primă etapă în aprofundarea cercetării satului medieval din zona submontană.

Studiul de față nu se rezumă strict, din punct de vedere geografic, numai la bazinul hidrografic al râului Ialomița. Dacă luăm în considerare satele care au compus „ocolul orașului medieval” Târgoviște, vom menționa și așezări rurale care fac parte din alt bazin hidrografic și anume al Dâmboviței. De asemenea din bazinul superior al râului Ialomița fac parte și alte așezări rurale medievale, care au existat pe teritoriul actualului județ Prahova, care nu sunt cuprinse în studiul de față. Din punct de vedere geografic, în aval de Târgoviște se consideră bazinul mijlociu al râului Ialomița, dar noi am menționat și satele care sunt plasate aici.

I. Cadrul geografic.

Prezentarea zonei aflate în atenția noastră este extrem de importantă pentru o mai bună înțelegere a problematicii teritoriului. Fiecare tip de microrelief solicită o tratare aparte pentru ca exploatarea locului să fie eficientă. În agricultură, relieful și clima au un rol determinant în alegerea terenurilor de culturi. Văile râurilor și micile depresiuni sau „bazinete”, concentrează în mod special așezările, circulația, fluxurile economice și oarecare agricultură.

Versanții, diferențiați după orientare, sunt folosiți pentru pășuni și fânețe dar cel mai important pentru cultura pomilor fructiferi.

Câmpia favorizează agricultura.

Podișurile și mai ales, dealurile, conduc o mare varietate de medii, dar care se pot grupa în trei categorii: interfluviile plane sunt folosite pentru arătură, pomicultură și așezări, iar cele rotunjite sub formă de creste rămân acoperite cu păduri și pășune; versanții, divers înclinații, au multe bazinete create de pâraie în care se cuibăresc sate, mai ales pe cei însoriți, și sunt parțial folosiți pentru culturi agricole, iar în rest au pomi, pășuni și păduri (de amintit aici spălarea intensă a solului, uneori cu alunecări și torenți, dacă se depășește potențialul limită de

exploatare), văile și depresiunile au lunci și terase largi, pe margini glacisuri, toate sunt bune pentru agricultură, cultivarea pomilor fructiferi și a viței de vie.

Așezările omenești au fost amplasate și sunt concentrate în special pe terasele joase și medii. Terasele precum și văile în general au fost cele mai căutate, având locuri netede, uscate, stabile, pânza freatică foarte aproape etc. Fâșiile de contact dintre deal și câmpie, marginile depresiunilor, pantele înșorite și stabile din dealuri și munți, locurile din preajma unor înșeuări largi ș.a. sunt, de asemenea, zone de veche populare. O frunte de terasă sau de cuestă poate apărea așezarea de vânt. Terenurile cu alunecări de teren, tasările din zonele de loess, eroziunea malurilor la viituri pot afecta producțiile și stabilitatea sau chiar existența unor așezări.

Căile de comunicație țin seama îndeaproape de relief. Tot văile stau pe primul loc în dirijarea circulației. În munte și deal drumurile urmează văile, iar defileele și uneori înșeuările sunt locuri aproape obligatorii pentru drumuri. Există și drumuri de culme, de interfluviu. Așadar și pentru drumurilor se pune problema stabilității terenului și, de aceea alegerea traseelor se face în raport de procesele geomorfologice și de pantă.

Trebuind să se apere chiar împotriva semenilor săi în perioade de lupte, de prădăciuni, de invazii, așezările omenești capătă în această perioadă istorică și un rol strategic. Pentru acestea preferau, împotriva avantajelor oferite de locurile înlesnite pentru așezare, locuri inaccesibile, piscuri de munți, povârnișuri abrupte, ținuturi înconjurate de ape sau mlaștini.

În cadrul zonei studiate se pot distinge mai multe unități de relief:

a. Unitatea montană carpatică. Situată în partea de nord a județului, este format din cea mai mare parte a Masivului Leaota și o parte a masivului Bucegi, diferite complet ca structură sau geologie dar și ca înfățișare.

Masivul Leaota. Masiv muntos situat în partea de est a Carpaților Meridionali, la sud și sud-vest de masivul Bucegi, de care este separat prin valea Brătei. Este alcătuit predominant din șisturi cristaline, dar și din calcare jurasice¹. Altitudinea maximă este de 2133 metri (Vf. Leaota). Acoperit cu păduri de fag și rășinoase, iar la peste 1800 metri de pajiști alpine.

Masivul Bucegi. Masiv muntos situat în partea de est a Carpaților Meridionali, delimitat la vest, sud – vest de Masivul Leaota și la est de Valea Prahovei. Este alcătuit predominant din gresii și conglomerate, dar apar și parțial calcare². Altitudinea maximă este de 2505 metri altitudine (Vf. Omu). Pe cursul superior al râului Ialomița sunt localizate urme ale glaciațiunii cuaternare.

Această zonă montană este propice pentru pășunat și activități forestiere.

b. Unitatea colinară înaltă. Este situată în partea central-nordică a zonei studiate și este formată din Subcarpații Ialomiței. Aceștia sunt cunoscuți ca o unitate subcarpatică de relief, parte componentă a Subcarpaților Prahovei, situată între râul

¹ Ghinea D., *Enciclopedia geografică a României*, Editura Științifică și Pedagogică, București, 2000, pag. 751.

² *Ibidem*, pag. 219 -222.

Prahova (la est), râul Dâmbovița (la vest), Câmpia Târgoviștei (la sud) și Masivele Leaota și Bucegi (la nord)³.

Unitatea este constituită dintr-o asociere de dealuri și depresiuni⁴, dispuse sub forma a două aliniamente:

Subcarpații interni - se desfășoară de la baza Masivelor Leaota și Bucegi spre sud, ca o alternanță de pineni prelungi, de 800 – 900 metri altitudine (ex. dealul Micloșanilor, Dealul Mare, Dealul Șirnei) cu depresiuni de eroziune extinse în lungul văilor principale (Depresiunea Bezdead, Depresiunea Bărbulețu-Râul Alb). Sunt alcătuiți din fliș cretacic (gresii, conglomerate, marne, calcare).

Subcarpații externi - se desfășoară spre sud, spre Câmpia Târgoviștei, reprezentând o treaptă mai coborâtă, dar mai uniformă. Și în acest sector dealurile, denumite plaiuri (Plaiul Glodului, Plaiul Măgurei, Plaiul Curpeniș) alternează cu depresiuni generate de râuri (Depresiunea Iedera – Moreni, Depresiunea Očnița, Depresiunea Doicești). Sunt alcătuiți din depozite mio-pliocene (pietrișuri și nisipuri), mai puțin dure.

c. Unitatea de câmpie. Aceasta este situată în partea central-sudică a județului, la sud de Subcarpații Ialomiței și la est de Piemontul Cândești. Fragmentul Câmpiei Române cuprins în zona studiată, este o subunitate a acesteia și poartă numele de Câmpia Târgoviștei. Această subunitate este o câmpie piemontană înaltă (altitudinea medie este de 200 metri) și este rezultatul unirii conurilor de dejecție ale râurilor Ialomița și Dâmbovița⁵.

Este mărginită de Subcarpații Ialomiței (la nord), de câmpia de subsidență Titu (la sud), de Piemontul Cândești și râul Cobia (la vest).

Alcătuită predominant din depozite aluviale, aparținând Pleistocenului superior (pietrișuri, nisipuri), Câmpia Târgoviștei este fragmentată de văile râurilor Ursoaia, Șuța, Dâmbovița, Ilfov, Ialomița, ș.a., care se deplasează pe direcția vest, sud-est.

Diferitele categorii de soluri argilo-iluviale, întâlnite aici, sunt propice culturilor agricole.

Râul Ialomița. (Suprafața totală a bazinului - 10.430 Km. p., Lungimea – 414 km, Debitul – 38.8 metri cubi pe secundă)⁶. Își culege izvoarele din circurile glaciare situate pe versantul sudic al masivului Bucegi, în jurul altitudinii de 2390 metri, de sub Piatra Obârșiei. Drenează partea central –nordică și sud-estică a județului pe o lungime de 132 Km⁷. În aval de Moroieni, Ialomița pătrunde în zona subcarpatică, puternic cutată, cu structuri salifere și ape fosile sulfuroase, cunoscute la Pietroșița, Poiana, Lăculețe, Vulcana, Pucioasa, Văcărești. Panta pe acest sector descrește până la valori de 7 -11 metri pe kilometru. Părăsind dealurile

³ *Ibidem.*, pag. 687.

⁴ Legat de problemele reliefului din bazinul râului Ialomița trebuie menționat Loghin Vasile, *Modelarea actuală a reliefului și degradarea terenurilor în bazinul Ialomiței*, ediția a – II – a, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2002.

⁵ Ghinea D., pag. 1239.

⁶ Ujvari, I., *Geografia apelor României*, Editura științifică, București, 1972, pag. 465.

⁷ Ghinea D., *op. cit.*, pag. 686.

subcarpatice din stânga Târgoviștei. Ialomița iese la Doicești în câmpia aluvială. Câmpia Târgoviștei, care nu este altceva decât marele său con de dejecție, construit împreună cu râul Dâmbovița. Aici Ialomița se abate treptat spre est, pantele sale scad la 3-6 metri pe kilometru și devine colector submontan al râurilor din stânga: până la vărsare nu mai primește din dreapta, afluenți de seamă.

Afluenții în sectorul superior, montan și subcarpatic, se înșiră destul de simetric în lungul Ialomiței. După Brătei, Ialomița mai primește din dreapta Răteiu, Raciul, Țâța, Ialomicioara Mică (S- 95 Km.p., L- 24 Km) și Vulcana (S- 105 Km.p., L- 19 Km.), iar din stânga pe Ialomicioara Mare (S- 76 Km. p., L- 10 km), Rușețul și Bizdidelul (S- 92 km. p., L- 26 Km).

Afluenții cei mai importanți îi primește Ialomița în sectorul piemontan, mai ales din stânga. Majoritatea lor provin dinspre regiunile subcarpatice, aducând ape puternic clorurate și sulfatate, cum sunt cele două Slănicuri (primul S- 41 Km; al doilea S- 79 km. L- 22 Km) Pâscovul (S- 75 km.p., L- 27 Km.), Crivățul (S- 85 km. p., L- 32 km.) și Cricovul Dulce (S- 611 Km. p., L- 71,7 km) cu Provița (S- 218 Km. p., L-19km)⁸.

II. Cercetarea arheologică a zonei.

Dorim să subliniem, încă de la început că în această zonă nu s-au efectuat (cu excepția a 5-6 așezări), cercetări arheologice sistematice ci mai mult sondaje și cercetări de teren care au avut ca scop localizarea și identificarea vetrelor de sat sau a necropolelor acestora. În continuare dorim să prezentăm, un rezumat al cercetărilor și sondajelor arheologice și rezultatele obținute în identificarea și localizarea vechilor vetre de sat.

Informațiile privind cercetările arheologice efectuate în perimetrul studiat, sunt redată în funcție de unitatea administrativă (comuna, satul) unde au fost descoperite. Este menționat felul descoperirii, dacă este o cercetare de teren, o săpătură arheologică de salvare sau o cercetare arheologică sistematică.

1. Satul Băleni, comuna Băleni. Pe malul drept al Ialomiței, la nord de sat, pe o suprafață de circa 8 ha de teren a fost descoperită și cercetată o așezare medievală din sec. XIV-XVI. Este considerată vatra satului dispărut Brețculești. Cercetări arheologice sistematice efectuate de T. Musca și L. Musca, 1973-1983⁹.
2. Satul Buciumeni, comuna Buciumeni. În urma unor cercetări arheologice de teren, a fost identificată o siliște medievală (sec. XVI), vatra veche a satului **Buciumeni**. Aceasta este situată la circa 1 km est de localitate, în punctul „Cotul Brății” sau „La casa veche”¹⁰.

⁸ Ujvari I., *Op. cit.*, pag. 465-467.

⁹ Chicideanu I., Mihăescu G., Oancea L., *Cercetări arheologice de teren*, în “Valachica”, nr.6, Târgoviște, 1974, pag. 306. Musca L., Musca T., *Săpăturile arheologice de la Băleni Români, jud. Dâmbovița*, în “Materiale și cercetări arheologice”, XIV, Tulcea, 1980, pag. 423-429.

¹⁰ Olteanu Gheorghe, *Repertoriul arheologic al județului Dâmbovița*, Vol. I, A-M, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2002, pag. 61, nr. 16.09.036.002. Nu se menționează autorul

3. Satul Dealu Mare, comuna Buciumeni. Pe valea pârâului Țâța, la circa 1 km nord-vest de sat, în punctul „Pe malul Bisericii”, a fost identificată, în urma unor cercetări arheologice de teren, o siliște medievală (sec. XVI) și ruinele unei biserici (sec. XVI – XVII)¹¹.
4. Satul Ghirdoveni, comuna I.L.Caragiale. Imediat la vest de fostul C.A.P. din localitate, pe malul drept al pârâului Cricov, în punctul „Siliște”. Aici a fost identificată, în urma unor cercetări de teren efectuate în anul 2002 de către Diaconescu P. și Olteanu G., o siliște medievală datată în sec. XVI, ruinele unei biserici și un cimitir (sec. XVI – XVII)¹².
5. Satul Comișani, comuna Comișani. La sud – est de localitate, între terasa înaltă, dreaptă a râului Ialomița și drumul comunal Comișani – Hăbeni, în punctul „Cetatea Fetei” au fost descoperite fragmente ceramice, date pe baza analogiilor tipologice ca aparținând secolelor XV – XVI. Descoperirile au fost făcute în urma unor cercetări de teren efectuate în anul 1975 de către Diaconescu Petru¹³.
6. Satul Dărmănești, comuna Dărmănești. Deși în apropierea satului sunt menționate trei așezări rurale medievale din sec. XVI (*Brănești, Dălbănești și Preoțești*) nu au fost identificate în teren urme arheologice pentru localizarea acestora.
7. Satul Doicești, comuna Doicești. În urma unor lucrări edilitare (conduce canalizare) în partea de sud a localității, a fost descoperit un cimitir medieval datat în secolul XVI¹⁴.
8. Satul Glodeni, comuna Glodeni. La circa 3 km sud-est de localitate pe stânga pârâului Slănic, la jumătatea drumului comunal Glodeni – Gorgota a fost identificată în urma unor cercetări de teren (Diaconescu Petru, 1980, Diaconescu Petru, Olteanu Gheorghe, 2003), vatra satului dispărut *Solomon* (sec.XIV-XVII)¹⁵.
9. Satul Gura Ocnitei, comuna Gura Ocnitei. La circa 300 metri sud-est de localitate și la nord de drumul județean Râzvad – Moreni a fost identificat un cimitir medieval datat în secolele XV-XVII, necercetat¹⁶.

sau autorii cercetării. *Dicționarul istoric al județului Dâmbovița*, Târgoviște, 1983, pag. 71, (în continuare Dicționar...)

¹¹ Olteanu Gheorghe, *Op. cit.*, pag. 61 – 62, nr. 16.09.103.001. Nu se menționează autorul sau autorii descoperirii. *Dicționarul...*, pag. 72.

¹² Olteanu Gheorghe, *Op. cit.*, pag. 70, nr. 16.12.143.001.

¹³ Diaconescu Petru, *Cercetări arheologice de teren*, în “Archiva Valachica”, Târgoviște, nr. 7, 1975, pag. 409 - 410. Olteanu Gheorghe, *Op. cit.*, pag. 83, nr. 16.17.073.001.

¹⁴ Cercetare arheologică de teren Olteanu Gheorghe, 2004, inedit.

¹⁵ Olteanu Gheorghe, *Op. cit.*, pag. 137, nr. 16.33.145.001.

¹⁶ *Ibidem*, pag. 141, nr. 16.35.154.001. Deși în apropiere este menționată vatra satului Drăgănești, aceasta nu a fost identificată. Lângă satul Adâncea este menționată vatra satului Musceleni (sec. XVI), neidentificată, iar lângă satul Săcuieni, vatra satului Sârbi (sec. XVI), nelocalizată.

10. Satul Muscel, comuna Moroieni. În vatra satului, pe malul drept al pârâului Rușețu, pe locul vecii biserici de lemn a fost identificat un cimitir medieval din sec. XVI-XVII, necercetat¹⁷.
11. Satul Cucuteni, comuna Moțăieni. La sud-vest de sat, în punctul „Mănăstirea”, situat pe dealul Mănăstirea, între localitățile Cucuteni și Nicolaești, a fost identificată vechea vatră a satului **Cucuteni** (sec. XVI-XVIII)¹⁸.
12. Satul Cazaci, comuna Nucet. La vest de localitate, pe malul drept al pârâului Gârlița, la vest de calea ferată Titu – Târgoviște și la nord de drumul comunal 565 a fost identificată și cercetată arheologic o așezare medievală din secolele XIV-XVI. Este vorba de vatra satului **Gălăești**, atestat documentar în anul 1520. aici au fost efectuate sondaje arheologice de către Gabriel Mihăescu în anul 1978¹⁹.
13. Satul Ocnița, comuna Ocnița. La vest de biserică din sat, este menționată o fortificație medievală (sec. XV-XVII) și o necropolă (sec. XVI-XVII) care aparține oanei menționate în sec. XV-XVII²⁰.
14. Orașul pucioasa, cartierul Șerbănești (fostul sat Șerbănești). Pe locul actualului lac de acumulare, cu prilejul excavațiilor făcute pentru construcția barajului, a fost descoperită o așezare medievală și un cimitir datate în sec. XVI-XVII²¹. Această așezare este considerată a fi vechea vatră a satului medieval **Șerbănești**.
15. Satul Runcu, comuna Runcu. În vatra actualului sat, în partea de sud-est a acestuia, pe partea stângă a râului Ialomicioara, punctul „Siliște”, a fost localizată o așezare și un cimitir medieval din secolele XV-XVII²².
16. Satul Dumbrava, comuna Ulmi. Pe terasa înaltă stângă a râului Dâmbovița, la circa 600 metri sud, sud-est de satul Dumbrava a fost localizată și cercetată arheologic o așezare medievală și un cimitir datate în sec. XIV-XVI. Așezarea a fost considerată a fi vechea vatră a satului **Lucieni**²³. Tot în apropiere de satul

¹⁷ *Dicționar...*, pag. 160, Olteanu Gh., *Op. cit.*, pag. 186, nr. 16.47.277.001. Nu se precizează cine a făcut cercetarea de teren.

¹⁸ Olteanu Gh., *Op. cit.*, pag. 193, nr. 16.49.096.001.

¹⁹ Diaconescu Petru, Mihăescu Gabriel, *Cercetări arheologice în bazinul mijlociu al râului Ialomița*, în „Valachica, nr. 9, Târgoviște 1977, pag. 169. Olteanu Gheorghe, Cîrstina Ovidiu, Căprăroiu Denis, *Repertoriul arheologic al județului Dâmbovița*, vol. II, N-V, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2002, pag.10, nr. 16.51.050.002.

²⁰ *Dicționar...*, pag. 168. Olteanu G., Cîrstina O., Căprăroiu D., *Op. cit.*, pag. 14, nr. 16.52.234.007.

²¹ Chicideanu Ion, *Cercetări arheologice de teren*, în “Scripta Valachica”, nr. 4, Târgoviște 1973, pag. 390 – 391. *Dicționar...*, pag.42. Olteanu G., Cîrstina O., Căprăroiu D., *Op. cit.*, pag. 42, nr. 16.60.316.001.

²² Olteanu G., Cîrstina O., Căprăroiu D., *Op. cit.*, pag. 51, nr. 16.63.286.001. *Dicționar...*, pag. 200.

²³ Diacopnescu P., Mihăescu G., *Cercetări arheologice la Dumbrava, com. Ulmi, jud. Dâmbovița*, în “Materiale și Cercetări Arheologice”, XVI, București 1986, pag. 253-261.

Dumbrava este menționată și vatra satului *Țigănești* (sec. XVI-XVII), nelocalizată²⁴.

17. Satul Văcărești, comuna Văcărești. Punctul „La beci”. Pe prima terasă a râului Dâmbovița și pe malul drept al pârâului Gârlița, delimitată de pârâu și heleșteul Văcărești la est, pe o suprafață de circa 2 hectare de teren a fost descoperită și cercetată prin sondaje o așezare rurală, civilă, deschisă, identificată cu siliștea satului *Văcăreștii din Vale* (sec. XVI-XVIII)²⁵. Cercetările arheologice au fost efectuate de către G. Mihăescu în 1973.
18. Satul Brăteștii de Jos, comuna Văcărești. Pe ambele maluri ale pârâului Gârlița, pe o lungime de 100 metri și o suprafață de 2,5 – 3 ha, în punctul „Tarlaua lui Îmbulzitu” a fost depistată o așezare rurală medievală din secolele XVI-XVIII²⁶.

III. Așezările rurale menționate documentar anterior anului 1600.

1. Aninoasa. Sat așezat la circa 7 km de orașul Târgoviște, acum satul de reședință al comunei cu același nume, menționat documentar la 29 aprilie 1453 printr-un hrisov dat la Târgoviște de către Vladislav al II – lea. Prin actul respectiv se dăruia „mănăstirii din Pădurea ce mare la Bolintin” o vie la Aninoasa și la Răzvad²⁷. La 31 septembrie 1529, Moise voievod întărește Mitropoliei din Târgoviște satul Aninoasa pe care-l dăruise Basarab Voievod, iar el îl cumpărase de la Stoica, fiul lui Milco, cu 30 000 de aspri²⁸. Peste puțin timp la 7 aprilie 1534, Vlad Vintilă voievod întărește Mitropoliei din Târgoviște, satul Aninoasa în întregime și cu viile²⁹ iar la 28 ianuarie 1538, la Târgșor, Radu Paisie întărește mitropoliei Târgoviște și mitropolitului Varlaam, satul Aninoasa, cu tot hotarul și cu podgoria, ce-i fusese dăruită de Radu voievod³⁰. Mitopolia Târgoviște mai primește și alte acte de întărire, spre exemplu: la 20 iulie 1546, Mircea Ciobanul întărește mitropoliei din Târgoviște, satul Aninoasa „pentru că îi este veche și dreaptă ocină

²⁴ *Dicționar...*, pag. 246.

²⁵ Diaconescu P., Mihăescu G., *Op. cit.*, pag. 173. Olteanu G., Cîrstina O., Căprăroiu D., *Op. cit.*, pag. 112-113, nr. 16.76.3587.003.

²⁶ Diaconescu P., Mihăescu G., *Op. cit.*, pag. 171. Olteanu G., Cîrstina O., Căprăroiu D., *Op. cit.*, pag. 115, nr. 16.76.030.006.

²⁷ Academia Română, *Documenta Romaniae Historica*, B., Ț. Rom., vol. I., București, 1966, pag. 191; Mihai Gabriel Popescu, *Aninoasa – Dâmbovița. Contribuții documentare la monografia comunei*, în „Bibliotheca Valachica”, nr. 7, Târgoviște, 1975, pag. 139; Băzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 2.

²⁸ *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), II, nr. 76, pag. 75 – 76; Potra George, *Tezaurul documentar al județului Dâmbovița (1418 – 1800)*, Târgoviște, 1972, pag. 111, nr. 22.

²⁹ *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), II, nr. 156, pag. 157 – 158. Potra George, *Op. cit.*, pag. 111, nr. 24.

³⁰ Potra George, *Op. cit.*, pag. 112, nr. 28. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), II, nr. 233, pag. 238.

și dedină³¹ sau Petru cel Tânăr, care la 18 aprilie 1550, întărește mitropoliei din Târgoviște satul Aninoasa „ca să – i fie ocină și de ohabă”³².

2. Băcani. Sat atestat documentar la 2 septembrie 1493, acum înglobat satului Băleni-sârbi, comuna Băleni³³. La 21 februarie 1587, o parte din sat se găsea în stăpânirea lui Petru logofăt, care era stăpân și în satul alăturat, Băleni³⁴.

3. Băcești. Sat atestat documentar la 14 septembrie 1578, acum satul cu același nume component al comunei Valea Lungă³⁵.

4. Bădeni. Sat atestat documentar în 1568 – 1577, acum satul cu același nume component al comunei Runcu³⁶. Satul este menționat în documentul emis între 29 iunie 1568 și 18 septembrie 1577, prin care Alexandru Mircea Voievod întărește lui Radu și Ion și feciorilor lui părți de ocină pe care le-au cumpărat ei în satele Bădeni și Cucuteni³⁷. Este publicat însă un document mai vechi, emis la 13 noiembrie 1566, prin care Petru cel Tânăr voievod, întărește lui Neacșa postelnic și soției sale Stana, fiica lui Coadă vornic, părți de moșie în Bădeni, în urma unei judecăți³⁸. La 19 iulie 1568, Alexandru Mircea voievod, întărește lui Mihnea pârcălab părți de ocină din Bădeni, în urma unei judecăți, „ca să-i fie de ocină și de ohabă”³⁹. La 1 noiembrie 1570, la București, Alexandru Mircea voievod întărește lui Neagoe, ginerele lui Mihnea, părți de ocină în Bădeni⁴⁰.

5. Băjești – Bejești. Sat atestat documentar la 27 decembrie 1511, acum înglobat în satul de reședință al comunei cu același nume. Văcărești⁴¹.

6. Băleni. Sat atestat documentar la 12 august 1464, acum satul de reședință a comunei cu același nume, Băleni⁴². În acest sat și-a avut reședința una din cele mai importante familii boierești din Țara Românească, Bălenii⁴³.

7. Bărbătești. Sat dispărut, atestat documentar la 8 septembrie 1579. A existat lângă satul Șotânga, reședință a comunei cu același nume⁴⁴. Între acest sat și cel

³¹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 112, nr. 30. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), II, nr. 357, pag. 343.

³² Potra George, *Op. cit.*, pag. 113, nr. 34. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), III, nr. 139, pag. 115.

³³ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 6.

³⁴ *Dicționar...*, pag. 55.

³⁵ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 7.

³⁶ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 8.

³⁷ Potra George, *Op. cit.*, pag. 115, nr. 45. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), III, nr. 315, pag. 272 – 273.

³⁸ Potra George, *Op. cit.*, pag. 114, nr. 41. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), III, nr. 270, pag. 231 -232.

³⁹ *Ibidem*, nr. 321, pag. 276-277. Potra George, *Op. cit.*, pag. 115, nr. 46.

⁴⁰ Potra George, *Op. cit.*, pag. 117, nr. 56. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), III, 439, pag. 382 – 383.

⁴¹ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 10

⁴² *Dicționar...*, pag. 53. Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 11.

⁴³ Pentru istoria satului a se consulta și Trifonescu Gh., *Monografia comunei Băleni*, Târgoviște, 1973.

⁴⁴ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 15. Oproiu M., Oproiu L., *Op. cit.*, pag. 117.

următor s-au născut deseori confuzii. Credem că este vorba de unul și același sat care și-a schimbat vatra.

8.Bărbătești. Sat cu nume schimbat, atestat documentar la 29 decembrie 1532, azi satul Lăculețe, comuna Glodeni⁴⁵.

9.Bezdead, Bezdeadul - Bezdeat. Sat menționat în a doua jumătate a secolului al XVI – lea, satul este situat în zona deluroasă, între văile Ialomiței și Prahovei. Sat atestat documentar la 27 august 1571, acum satul de reședință al comunei cu același nume⁴⁶. Între 22 octombrie 1572 și 31 august 1572, Alexandru Mircea întărește mănăstirii Vieroș satul Bezdead, dăruit de Șerban postelnic „cu știrea și învățătura mamei sale, jupânița Anca băneasa din Cîrciani”⁴⁷.

10.Boboci. Sat cu nume schimbat, atestat la 3 aprilie 1571, acum satul I. L. Caragiale, component al comunei cu același nume⁴⁸. Se pare însă că la sfârșitul secolului al XV-lea (1482-1495) se afla în stăpânirea lui Drăghici vornicul din Mărgineni⁴⁹.

11.Borcești. Sat dispărut, atestat documentar la 7 decembrie 1571. A existat lângă satul de reședință al comunei cu același nume, Văcărești⁵⁰.

12.Brătești. Sat atestat documentar la 7 noiembrie 1480, acum satul Brăteștii de Jos, comuna Văcărești⁵¹.

13.Brebul. Sat atestat documentar la 8 octombrie 1564, astăzi satul Brebu, component al comunei Runcu⁵². La această dată Petru cel Tânăr întărește stăpânirea asupra ocinilor”mai sus zise, Runcu și Brebul, toate cu toate hotarele”⁵³.

14.Brețculești. Sat dispărut, atestat documentar la 7 februarie 1533. A existat probabil lângă satul Băleni, reședința comunei cu același nume⁵⁴. La vremea respectivă satul se găsea în stăpânirea nepoților de fiu ai lui Brețco, de la care se presupune că vine și numele satului. Mai târziu, devine moșia lui Udrea Băleanu banul, care-l va dăruia mănăstirii Panaghia la 21 august 1598⁵⁵.

15.Buciumeni. Sat atestat documentar la 17 iulie 1577, acum satul de reședință al comunei cu același nume, Buciumeni⁵⁶.

16.Bucov. Sat dispărut, atestat documentar la 26 noiembrie 1579. A existat lângă satul Priboiu, comuna Brănești⁵⁷.

⁴⁵ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 16.

⁴⁶ *Ibidem*, pag. 179, nr. 18.

⁴⁷ Potra George, *Op. cit.*, pag. 118 - 119, nr. 66. *D.I.R.*, B, Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 96, pag. 91 - 92.

⁴⁸ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 20.

⁴⁹ *Dicționar...*, pag. 77.

⁵⁰ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 23.

⁵¹ *Ibidem*, pag. 179, nr. 28.

⁵² *Ibidem*, pag. 179, nr. 30.

⁵³ *D.I.R.*, B, Ț. Rom. sec. XVI, III, pag. 203-204. Gabriel Popescu, Mihai Gabriel Popescu, *Runcu*, Târgoviște 1973, pag.12-13.

⁵⁴ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 31. Oproiu M., Oproiu L., *Op. cit.*, pag. 68-71.

⁵⁵ *Dicționar...*, pag. 55.

⁵⁶ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 33.

⁵⁷ *Ibidem*, pag. 179, nr. 34.

- 17. Bucșani.** Sat atestat la 3 aprilie 1571, acum satul de reședință al comunei cu același nume Bucșani⁵⁸. În luna iunie 1594, Mihai Viteazul voievod, întărește lui Andrei mare logofăt, moșie în Bucșani, pe care a cumpărat-o de la Balea logofăt și jupâneasa lui, Stanca, cu 12 000 de aspri⁵⁹.
- 18. Bulgari.** Sat cu nume schimbat, atestat documentar la 12 august 1469, acum satul Băleni – Sârbi, comuna Băleni⁶⁰.
- 19. Braniștea – Brănești.** Sat dispărut, atestat documentar la 28 martie 1451. A fost înglobat satului I.L. Caragiale, reședință a comunei cu același nume⁶¹.
- 20. Brănești.** Sat menționat în anul 1451⁶². La 16 august 1590, Mihnea Turcitul voievod, întărește lui Ianiu postelnic, o moară în Brănești, pe care a cumpărat-o de la Cornea și Vâlcul cu 800 aspri⁶³.
- 21. Călugăreni.** Sat dispărut, atestat la 10 septembrie 1493. A existat în apropiere de Târgoviște⁶⁴, la intersecția străzilor Alea mănăstirii și Alea Sinaia. Aici au fost efectuate și cercetări arheologice⁶⁵.
- 22. Cereșani.** Sat dispărut, menționat documentar la 28 martie 1451, a existat lângă Târgoviște⁶⁶. La data respectivă, Vladislav al II-lea voievod, întărește mănăstirii Dealu, jumătate din satele Jugoreni de Jos, Cereșani și Măicănești, precum și muntele Brăteiu, toate dăruite de Radu, nepotul lui Rascal⁶⁷.
- 23. Comișan – Comișani.** Satul de reședință al comunei cu același nume, Comișani, atestat documentar la 20 martie 1571⁶⁸. La această dată Alexandru Mircea întărește lui Zlate vătaf a treia parte din satele: Țâmburești, Comișani, Cojești și Boura, precum și din țigani a treia parte, în urma unei judecăți⁶⁹.
- 24. Corbi.** Sat dispărut, atestat documentar la 29 martie 1535, a existat sau a fost înglobat satului Văcărești, comuna Văcărești⁷⁰.
- 25. Costești.** Sat dispărut, atestat documentar la 1594-1595. A existat sau a fost înglobat orașului Fieni⁷¹.

⁵⁸ *Ibidem*, pag. 179, nr. 35.

⁵⁹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 125, nr. 98. *D.I.R.*, Ț. Rom., (sec. XVI), VI, nr. 148, pag. 134 – 135.

⁶⁰ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 37.

⁶¹ Bâzgan Melentina, *Op. Cit.*, pag. 191, nr. 14.

⁶² Oproiu M., Oproiu L., *Op. cit.*, pag. 63.

⁶³ *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), V, nr. 489, pag. 472 – 473. Potra George, *Op. cit.*, pag. 124, nr. 95.

⁶⁴ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 179, nr. 44.

⁶⁵ Olteanu Gh., Cîrșdina O., Căprăroiu D., *Op. cit.*, pag. 77, nr. 116.70.324.047.

⁶⁶ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 180, nr. 51.

⁶⁷ Potra George, *Op. cit.*, pag. 108, nr. 7. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XIII-XV), nr. 108, pag. 117 – 118.

⁶⁸ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 180, nr. 57.

⁶⁹ Potra George, *Op. Cit.*, pag. 118, nr. 61. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 9, pag. 7-8.

⁷⁰ *Ibidem*, pag. 180, nr. 60.

⁷¹ *Ibidem*, pag. 180, nr. 63.

- 26.Coțiiani – Coțăiani.** Sat dispărut, atestat documentar la 21 noiembrie 1577. A existat lângă satul Vulcana, comuna Brănești⁷².
- 27.Cricov.** Sat atestat în noiembrie 1517, acum satul Cricovul Dulce, comuna Iedera⁷³.
- 28.Cricov, m-re – Mărgineni.** Sat atestat la 10 septembrie 1486. Acum satul Mărgineii de Sus component al comunei Dărmănești⁷⁴.
- 29.Cricoveni.** Sat dispărut, atestat documentar la 27 mai 1510. A existat lângă satul Ghirdoveni, Comuna I.L.Caragiale sau este chiar acesta, cu numele schimbat⁷⁵.
- 30.Cucuteni.** Sat atestat la 20 iunie 1550, acum sat component al comunei Moțăieni⁷⁶. Între 29 iunie 1568 și 18 septembrie 1577, Alexandru Mircea voievod întărește lui Radu și Ion și feciorilor lui părți de ocină pe care le-au cumpărat ei în satele Bădeni și Cucuteni⁷⁷.
- 31.Dărmănești.** Sat component al comunei cu același nume, Dărmănești, atestat documentar la 3 mai 1589⁷⁸.
- 32.Dălbănești.** Sat dispărut, atestat documentar la 4 martie 1540. A existat lângă satul de reședință al comunei Dărmănești⁷⁹.
- 33.Deleni.** Sat dispărut, atestat documentar la 20 mai 1568. A existat probabil lângă satul Ulmi⁸⁰, reședință a comunei cu același nume.
- 34.Dragomirești.** Sat atestat documentar la 29 aprilie 1453⁸¹. Sat atestat la 1 iunie 1526, acum satul de reședință al comunei cu același nume⁸².
- 35.Drăgănești.** Sat cu nume schimbat, atestat documentar la 4 iunie 1512, acum satul de reședință al comunei cu același nume, Gura Ocnitei⁸³. În documentul emis la data de mai sus, Neagoe Basarab întărește lui Calotă mare vornic, soției sale Neacșa, fata lui Vlad voievod, și fiilor lor jumătate din satul Drăgănești de lângă Târgoviște⁸⁴. Mitropolitul Eftimie vinde lui Tatu logofăt din Groșeț, la 2 mai 1571, un țigan din țigănia mitropoliei pentru 1000 de aspri cu care a cumpărat satul

⁷² *Ibidem*, pag. 180, nr. 64.

⁷³ *Ibidem*, pag. 180, nr. 67.

⁷⁴ *Ibidem.*, pag. 191, nr. 42.

⁷⁵ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 180, nr. 68.

⁷⁶ *Ibidem*, pag. 180, nr. 71.

⁷⁷ Potra George, *Op. cit.*, pag. 115. D.I.R., B, Ț.Rom., (sec: XV), III, nr. 315, pag. 272 – 273.

⁷⁸ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 191, nr. 48.

⁷⁹ *Ibidem*, pag. 191, nr. 46.

⁸⁰ *Ibidem*, pag. 180, nr. 75. La autoarea acestui studiu apare ca fiind înglobat în satul Trestieni, comuna Ulmi, sat care nu există.

⁸¹ *D.R.H., B., Ț. Rom.*, I, pag. 191. Documentul prin care Vladislav al II –lea dăruiește mănăstirii Bolintin vie la Aninoasa și Râzvad. În acest document se menționează: „... Și au închinat Stoica și Dan și Pătru, Dragomirești de la Dâmbovița și 4 sălașe de țigani...”.

⁸² Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 180, nr. 79.

⁸³ *Ibidem*, pag. 180, nr. 83.

⁸⁴ *D.I.R., B, Ț. Rom.*, (sec. XVI), I, nr. 90, pag. 92; George Potra, *Op. cit.*, pag. 109, nr. 13.

Drăgănești⁸⁵. La 24 noiembrie 1580, Mihnea Turcitul voievod întărește lui Mitrea mare vornic, ocină în Drăgăneștii de lângă Târgoviște, pe care jumătate o primise din partea jupâniței Caplea din Periș, iar cealaltă jumătate o cumpărase tot de la ea cu 10 000 de aspri de argint, adică 13 000 aspri bani și un caftan cu blană de vulpe⁸⁶. La 18 iunie 1584, Petru Cercel voievod întărește jupânesei Caplea și nepoților ei, Badea și Calotă postelnici, satele Drăgănești și Moarile, cu rumâni și vii, în urma unor judecăți⁸⁷.

36.Drăghicești – Mărgineni. Sat atestat documentar la 1537- 1538, acum satul Mărgineni, comuna Dărmănești⁸⁸.

37.Fântânele. Sat dispărut, atestat documentar la 17 septembrie 1542. A existat lângă orașul Fieni⁸⁹. La această dată Radu Paisie întărește celor din fieni stăpânire la Fântânele și asupra plaiurilor Cârligu și Crețu⁹⁰.

38.Făgetelul – Făgeteani. Sat atestat la 1 iunie 1475, acum înglobat în satul Vulcana Pandeale, comuna Brănești⁹¹.

39.Fiiani. Sat atestat documentar la 14 iulie 1532, astăzi orașul Fieni⁹². La această dată, Vlad Înecatul voievod, întărește lui nan și fratelui său Stan ocine în Fieni, Comarnic și Vaca, în urma unei judecăți⁹³. Un document emis la 27 mai 1554, ne arată că Pătrașcu cel Bun întărește mitropolitului Anania satul Fieni, vii și țigani, foste în stăpânirea răposatului Voico vistier, care datora mitropolitului 30 000 de aspri⁹⁴. La 22 septembrie 1580, fostul mitropolit Anania, pe numele Andonie ca schimnic, cumpără ocine, vecini, țigani în satele Sârbi, Săcuiani și Fieni, pe care le-a cumpărat cu 125 000 de aspri din „agoniseala” lui, lăsându-le după moarte mitropoliei”unde mă voi și îngropa”⁹⁵. Mihai Viteazul Voievod, întărește (14 iunie 1595) înfrățirea dintre Dragomir și soția sa, Rada din Fieni, pe toate ocinile și averea lor⁹⁶. Același voievod, Mihai Viteazul, întărește Radei din Fieni, la 18 iunie 1595, să stăpânească, fără nici o supărare, toată averea rămasă de la răposatul ei

⁸⁵ *Ibidem*, pag. 118, nr. 63. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 17, pag. 18.

⁸⁶ *Ibidem*, nr. 483, pag. 492 – 493. Potra George, *Op. cit.*, pag. 121, nr. 77.

⁸⁷ *Ibidem*, pag. 122, nr. 84. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), V, nr. 170, pag. 160 - 161.

⁸⁸ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 180, nr. 84.

⁸⁹ *Ibidem*, pag. 180, nr. 87.

⁹⁰ D.I.R., B. Ț. Rom., sec. XVI, vol. II, pag. 293. Longin Vătășescu, *Semnificații ale hrisovului din 15 ianuarie 1605 în istoria localităților Fieni și Pietroșița*, în „Valachica”, 10-11, Târgoviște 1978-1979, pag.195.

⁹¹ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 180, nr. 88.

⁹² *Ibidem*, pag. 180, nr. 89.

⁹³ D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), pag. 107, nr. 105 – 106; Potra George, *Op. cit.*, pag. 111, nr. 23.

⁹⁴ D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), nr. 25, pag. 21 – 22. Potra George, *Op. cit.*, pag. 113, nr. 32.

⁹⁵ Potra George, *Op. cit.*, pag. 121., Nr.76. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 480, pag. 488 – 490.

⁹⁶ Potra George, *Op. cit.*, pag. 125, nr. 99. D.I.R., Ț. Rom., (sec. XVI), VI, nr. 196, pag. 179 – 180.

soț, Năvrat⁹⁷. Și mitropolitul Eftimie, întărește la 29 decembrie 1595, lui Dragomir și soției sale rada din Fieni, moară și o parte din vitele ce au fost ale lui Navrap, pe care ei le împart cu badea și Duică⁹⁸. Același mitropolit, Eftimie, întărește înfrățirea dintre Dragomir și soția sa Rada din Fieni peste toate locurile, moara, țiganii, vitele și banii lor⁹⁹.

40.Gălășești. Sat dispărut, atestat documentar la 3, noiembrie 1520. A existat între satele Nucet și Cazaci¹⁰⁰. La această dată Neagoe Basarab întărește mănăstirii nucet ocina din deal din Gălășești, iar lui Dragomir pe cea din vale. La 13 noiembrie același an, 1520, voievodul Neagoe Basarab emite la Târgoviște, un alt act prin care se întărea mănăstirii Nucet, o ocină la Gălășești cumpărată de la jupânul Dragomir cu 3500 de aspri¹⁰¹.

41.Glodenii. Sat atestat documentar la 1 iunie 1526, acum satul de reședință al comunei cu același nume, Glodeni¹⁰². Între 1 septembrie 1595 și 31 august 1596 este datat un document prin care Drăgoi, fratele său Manca și nepoții lor, Radu și Dobre, vând lui Arbănaș, ocina lor din satul Glodeni, pentru 18 ughi¹⁰³.

42.Gura Strâmbului. Sat atestat documentar la 26 august 1571, astăzi satul Strâmbu, component al comunei Valea Lungă¹⁰⁴.

43.Inotești. Sat dispărut testat documentar la 16 mai 1573, când Alexandru Mircea voievod întărește lui popa Neagoe și feciorilor lui moșie la Iotești din sus de Târgoviște, precum și alte locuri, fiindu-le veche proprietate după cum au dovedit cu documentele arătate¹⁰⁵.

44.Izvor. Sat atestat documentar la 29 mai 1545, acum satul Izvoru, component al comunei Valea Lungă¹⁰⁶.

45.Lazuri – Lazure. Sat atestat documentar la 22 noiembrie 1571, acum satul Lazuri component al comunei Comișani¹⁰⁷. La 22 ianuarie 1572, Alexandru Mircea voievod întărește lui Balea și fraților săi ocină în lazuri pe care au cumpărat-o de la

⁹⁷ Potra George, *Op. cit.*, pag. 125, nr. 100. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), VI, nr. 198, pag. 180 – 181.

⁹⁸ Potra George, *Op. cit.*, pag. 126, nr. 103, D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), VI, nr.212, pag. 194 – 195.

⁹⁹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 127 - 128, nr. 113. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), VI, nr. 364, pag. 355 -356.

¹⁰⁰ Potra George, *Op. cit.*, pag. 110, nr. 19. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), I, nr. 162, pag. 163.

¹⁰¹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 110, nr. 20. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), I, nr. 163, pag. 163 – 164.

¹⁰² Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 180, nr. 101.

¹⁰³ Potra George, *Op. cit.*, Pag. 125, nr. 101. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), VI, nr. 204, pag. 188 – 189.

¹⁰⁴ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 180, nr. 103. Din păcate satul este greșit plasat pentru că în componența comunei Valea Lungă nu se află niciun sat Strâmbu.

¹⁰⁵ Potra George, *Op. cit.*, pag. 119, nr. 67. D.I.R., B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 111, pag. 107.

¹⁰⁶ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 181, nr. 109.

¹⁰⁷ *Ibidem*, pag. 181, nr. 110.

Stan, feciorul Chirtoapei, cu 5000 de aspri¹⁰⁸. În data de 16 decembrie 1582, Mihnea Turcitul voievod. întărește lui Tatu și fratelui său Pârnu din Lazuri, ocina în Bărbulețu. în urma unei judecări cu un vecin care cumpărase ocina, fără știrea lui¹⁰⁹.

46.Luciani – Lucieni. Sat atestat documentar la 28 martie 1451, acum satul de reședință al comunei cu același nume. Lucieni¹¹⁰. La 23 octombrie 1570, Alexandru Mircea voievod întărește mitropoliei din Târgoviște satul Lucieni, dăruit de Dragomir mare vornic¹¹¹. La 10 aprilie 1571, Alexandru Mircea Voievod, întărește mitropoliei satele Băneștii de la Ruia și Lucienii¹¹². La 14 aprilie 1578, Mihnea Turcitul, întărește mitropoliei din Târgoviște satele Lucianii și Mogoșeștii pe Dâmbovița, primul dăruit de Dragomir fost mare vornic, iar al doilea de jupânița Chera¹¹³. La 7 aprilie 1580, Mihnea Turcitul voievod, întărește mitropoliei din Târgoviște, satul Lucianii, cotropit de boierii Văcărești care, recunoscându-și greșeala, au cerut iertare în genunchi mitropolitului¹¹⁴.

47.Măicănești. Sat dispărut, atestat documentar la 28 martie 1451.

48.Mircești – Mărcești. Sat atestat documentar la 13 septembrie 1504, acum satul Mărcești, comuna Dobra¹¹⁵. La 30 octombrie 1577, Mihnea Turcitul voievod întărește lui Mitrea mare vistier mai multe ocine în satul Mărcești pe care le-a cumpărat de la diferiți oameni¹¹⁶.

49.Mogoșești. Sat atestat documentar la 1 iunie 1526, acum component al comunei Dragomirești¹¹⁷. La 17 august 1569, Alexandru Mircea voievod întărește mitropoliei din Târgoviște satul Mogoșești pe Dâmbovița, cu tot hotarul, cu morile și cu 8 viile, pe care îl dăruise jupâneasa Chira din Rumceni¹¹⁸. La 14 aprilie 1578, Mihnea Turcitul întărește mitropoliei din Târgoviște, satele Lucianii și Mogoșeștii

¹⁰⁸ *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 63, pag. 59. Potra George, *Op. cit.*, pag. 118, nr. 65.

¹⁰⁹ *Ibidem*, pag. 122, nr. 80. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), V, nr. 94, pag. 90-91.

¹¹⁰ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 181, nr. 113.

¹¹¹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 117, nr. 55. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), III, nr. 436, pag. 379 – 380.

¹¹² Potra George, *Op. cit.*, pag. 118, nr. 62. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 11, pag. 11 – 13.

¹¹³ Potra George, *Op. cit.*, pag. 120, nr. 72. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 315, pag. 310 – 312.

¹¹⁴ Potra George, *Op. cit.*, pag. 121, nr. 75. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 460, pag. 466 – 467.

¹¹⁵ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 181, nr. 121.

¹¹⁶ *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 302, pag. 298 – 299. Potra George, *Op. cit.*, pag. 120, nr. 71.

¹¹⁷ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 181, nr. 122.

¹¹⁸ Potra George, *Op. cit.*, pag. 116, nr. 50. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), III, nr. 375, pag. 323 – 324.

pe Dâmbovița, primul dăruit de Dragomir fost mare vornic, iar al doilea de jupânița Chera¹¹⁹.

50.Muscel. Sat atestat documentar la 7 august 1574, acum satul cu același nume, component al comunei Moroieni¹²⁰.

51.Ocna Mică – Ocnița. Sat atestat documentar la 7 ianuarie 1517, astăzi satul Ocnița, reședință a comunei cu același nume¹²¹. La această dată Neagoe Basarab voievod întărește mănăstirii Argeș, vama domnească de la ocna mică din Târgoviște, „ca să-i fie de hrană și de întărire”, iar lui „de veșnică pomenire”¹²².

52.Pârvulești. Sat atestat documentar la 17 ianuarie 1573, acum sat component al comunei Dragomirești¹²³.

53.Pietroșița - Pitroșița. Sat atestat documentar la 6 august 1592, acum satul de reședință al comunei cu același nume, Pietroșița¹²⁴. Documentul emis la data de mai sus atestă o vânzare a lui Ion și fratele său Stan Meleşești, lui Șerban din Pietroșița „funii de loc în capul Rușetului de jos” în schimbul a 300 de aspri turcești¹²⁵.

54.Popșa. Sat dispărut, atestat documentar la 12 iunie 1584. A existat lângă orașul Târgoviște¹²⁶.

55.Preotești. Sat dispărut, atestat documentar la 4 martie 1540. A existat lângă satul Dărmănești, reședință a comunei cu același nume¹²⁷.

56.Priboiu. Sat atestat documentar la 26 noiembrie 1579, acum satul cu același nume component al comunei Brănești¹²⁸.

57.Racovița. Sat atestat documentar la 1 august 1451, acum satul cu același nume, component al comunei Bucșani¹²⁹.

58.Răzvad. Sat atestat documentar la 17 noiembrie 1431, acum satul de reședință al comunei cu același nume, Răzvad¹³⁰. La această dată, 17 noiembrie 1431, Alexandru Aldea dăruiește mănăstirii Dealu satele Alexani pe Ialomița și Răzvad.

¹¹⁹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 120, nr. 72. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 315, pag. 310 – 312.

¹²⁰ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 181, nr. 124.

¹²¹ *Ibidem*, pag. 181, nr. 127.

¹²² Potra George, *Op. cit.*, pag. 110, nr. 17. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), I, nr. 119, pag. 118.

¹²³ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 181, nr. 133.

¹²⁴ *Ibidem*, pag. 181, nr. 137.

¹²⁵ Alexandru Popescu, *Cleopatra Ionescu, Pietroșița. File de monografie*, în „Bibliotheca Valachica”, nr.7, Târgoviște, 1975, pag. 265; D. I. R. vol. VI, București, Academia Română, 1953, pag. 55.

¹²⁶ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 181, nr. 148.

¹²⁷ *Ibidem*, pag. 192, nr. 91. La autoarea studiului apare același sat Preotești dar atestat documentar la 4 august 1599. A se vedea în acest sens Pag. 181, nr. 151.

¹²⁸ *Ibidem*, pag. 181, nr. 152.

¹²⁹ *Ibidem*, pag. 181, nr. 155.

¹³⁰ *Ibidem*, pag. 182, nr. 159.

scutindu-le de toate slujbele și dăjdiile¹³¹. Puțin după această dată, la 6 octombrie 1499, Radu cel Mare voievod, întărește jupânesei Stana și fiilor ei, locuri în Valea Tătării, Râzvad, vie la Târgoviște și două sălașe de țigani¹³². La 22 aprilie 1567, Petru cel Tânăr voievod, întărește lui Ivan mare logofăt satul Râzvad, siliști, dealul cu viile și vinăriciul¹³³. Între 1 septembrie 1591 și 31 august 1592, Radu postelnic, feciorul lui Cîrștian postelnic și al Nicșăi din Stănțești, înfiază pe vărul său, Socol, fiul lui drăghici și al Irinii, dăruindu-i toată partea lui de moșie din Râzvadul de Sus¹³⁴.

59.Runcul. Sat atestat documentar la 8 octombrie 1564, astăzi satul de reședință al comunei cu același nume, Runcu¹³⁵. Prin actul respectiv, Petru voievod cel Tânăr, întărește părți de ocină unor boieri în dauna altora¹³⁶.

60.Rușii. Sat dispărut, atestat documentar la 1 august 1451. A existat probabil lângă satul lazuri, comuna Comișani¹³⁷.

61.Sârbi. Sat dispărut, atestat documentar la 15 septembrie 1573. A existat probabil lângă satul Săcuieni, comuna Gura Ocniței¹³⁸. La această dată, mitropolitul Anania dăruiește mitropoliei din Târgoviște părțile de ocină din satele Săcuieni și Sârbi, precum și țigani, pe care le cumpăraseră cu 45 000 de aspri, ca să fie „vlădiciei mele veșnică pomenire”¹³⁹. Peste numai 5 zile, la 20 septembrie 1573, Alexandru Mircea voievod, întărește mitropoliei din Târgoviște ocine în Săcuieni și Sârbi, precum și țigani, pe care fostul mitropolit Anania le-a cumpărat „din agoniseala lui” și le-a dăruit în deplină folosință și stăpânire după moartea lui¹⁴⁰. La 25 martie 1585, Petru cercel voievod dăruiește mitropoliei din Târgoviște, jumătate din satul Sârbi, pe care l-a cumpărat de la Nechita și Cătălina cu 30 000

¹³¹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 107 - 108, nr. 4; *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XIII-XV), nr. 79, pag. 91-92.

¹³² Potra George, *Op. cit.*, pag. 109, nr. 10. *D.I.R.*, Ț. Rom., B. (sec. XIII-XV), nr. 279, pag. 263 - 264.

¹³³ *Ibidem*, pag. 114, nr. 43. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), III, nr. 274, pag. 136 - 237.

¹³⁴ Potra George, *Op. cit.*, pag. 124-125, nr. 96. *D.I.R.*, Ț. Rom., (sec. XVI), VI, nr. 19, pag. 15. se pare că de la această dată sunt două sate și anume Râzvadul de Jos care era proprietate mănăstirească și Râzvadul de Sus care era în proprietate boierească. În acest sens a se vedea și Nicolae Bungrezeanu, *Contribuții la istoria celui mai vechi sat din județul Dâmbovița. Modul de transmitere a proprietății*, în „*Chronica Valachica*”, nr. 5, Târgoviște 1973, pag.70.

¹³⁵ Băzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 182, nr. 162.

¹³⁶ *D. I. R.* veac. XVI, B., Ț. Rom., București, 1956, vol. III, pag. 203 - 204; Gabriel N. Popescu, Mihai Gabriel Popescu, *Runcu*, Târgoviște, 1973, pag. 12 - 13, 89.

¹³⁷ Băzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 182, nr. 163.

¹³⁸ *Ibidem*, pag. 182, nr. 164.

¹³⁹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 119, nr. 68. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 124, pag. 120 - 121.

¹⁴⁰ Potra George, *Op. cit.*, pag. 119, nr. 69. *D.I.R.*, B. Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 125, pag. 121 - 122.

de aspri, ca să fie "domniei mele pomenire și folositor pentru suflet"¹⁴¹. La 22 septembrie fostul mitropolit Anania, pe numele Andonie ca schimnic, cumpără ocine, vecini, țigani în satele Sârbi, Săcuiani și Fieni, pe care le-a cumpărat cu 125 000 aspri din „agoniseala” lui, lăsându-le după moarte mitropoliei¹⁴². Mihnea Turcitul voievod, întărește la 22 septembrie 1585, mitropoliei din Târgoviște, jumătate din satul Sârbi, dăruit de Petru Cercel voievod și pe care el îl cumpărase de la Nechita și cumnata sa, Cătălina, cu 33 000 de aspri¹⁴³.

62.Săcuieni – Săcuiani. Sat atestat documentar la 15 septembrie 1573, acum satul cu același nume, Săcuieni, component al comunei Gura Ocniței¹⁴⁴. Prin documentul emis la data de mai sus, mitropolitul Anania dăruiește mitropoliei din Târgoviște părțile lui de ocină din satele Săcuiani și Sârbi, precum și țigani, pe care la cumpărase cu 45 000 de aspri, să fie „vlădiciei mele veșnică pomenire”¹⁴⁵. La 20 septembrie 1573, Alexandru Mircea întărește mitropoliei din Târgoviște ocine în Săcuiani și Sârbi, precum și țigani, pe care fostul mitropolit Anania le-a cumpărat și le-a dăruit în deplină folosință și stăpânire după moartea lui¹⁴⁶. Tot în luna septembrie dar 7 ani mai târziu, pe 22 septembrie 1580, fostul mitropolit Anania, pe numele Andonie ca schimnic, cumpără ocine, vecini și țigani în satele Sârbi, Săcuiani și Fieni, pe care le-a cumpărat cu 125 000 de aspri, lăsându-le după moarte mitropoliei¹⁴⁷. La 13 decembrie 1597, Mihai Viteazul voievod întărește mitropoliei din Târgoviște mai multe ocine în satul Săcuiani¹⁴⁸.

63.Săteni. Sat atestat documentar la 4 iulie 1572, acum satul cu același nume, Săteni, component al comunei Aninoasa¹⁴⁹. La această dată Alexandru al II –lea Mircea întărește lui Radu și fiilor acestuia ocină la Săteni, „în Câmpul de Jos, 3 ogoare și în câmpul de sus 4 ogoare și 2 livezi și 2 curături și vii și 4 lazuri și siliștea și locul casei...”, pe care le-au cumpărat de la Neagoe și de la fiul său Ventilă cu 1500 de aspri¹⁵⁰.

¹⁴¹ Potra George, *Op. cit.*, pag. 122 – 123, nr. 85. *D.I.R.*, B, Ț. Rom., (sec. XVI), V, nr. 195, pag. 182.

¹⁴² Potra George, *Op. cit.*, pag. 121, nr. 76. *D.I.R.*, B, Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 480, pag. 488 – 490.

¹⁴³ *Ibidem*, nr. 219, pag. 206 – 207. Potra George, *Op. cit.*, pag. 123, nr. 86.

¹⁴⁴ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 182, nr. 167.

¹⁴⁵ Potra George, *Op. cit.*, pag. 119, nr. 68. *D.I.R.*, B, Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 124, pag. 120 -121.

¹⁴⁶ Potra George, *Op. cit.*, pag. 119, nr. 69. *D.I.R.*, B, Ț. Rom., (sec. YXVI), IV, nr. 125, pag. 121 – 122.

¹⁴⁷ Potra George, *Op. cit.*, pag. 121, nr. 76. *D.I.R.*, B, Ț. Rom., (sec. XVI), IV, nr. 480, pag. 488 – 490.

¹⁴⁸ Potra George, *Op. cit.*, pag. 127, nr. 110. *D.I.R.*, B, Ț. Rom., (sec. XVI), VI, nr. 315, pag. 300 – 301.

¹⁴⁹ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 182, nr. 168.

¹⁵⁰ *D.I.R.*, B, Ț. Rom., Sec. XVI, IV, pag. 77. Mihai Gabriel Popescu, *Satul Săteni – Dâmbovița în lumina documentelor*, în „Documenta Valachica”, nr. 6, Târgoviște, 1974, pag. 169-170.”, nr. 6, Târgoviște, 1974, pag. 169-170. La același autor găsim faptul că la 1550 negustorii din săteni fac transporturi de 3200 de aspii la Brașov. (pag. 170). Mihai

- 64. Severinți - Săvărinți.** Sat dispărut, atestat documentar la 20 martie 1580, înglobat în orașul Târgoviște¹⁵¹.
- 65. Solomon – Șolomon.** Sat dispărut, atestat documentar la 3 decembrie 1597, înglobat la orașul Târgoviște¹⁵².
- 66. Spatnița – Spatnic.** Sat dispărut, atestat documentar la 27 mai 1510. A existat lângă satul Vlădeni, comuna Dărmănești¹⁵³.
- 67. Șerbănești.** Sat dispărut, atestat documentar la 16 ianuarie 1538. A existat sau este înglobat în orașul Pucioasa¹⁵⁴. Satul este amintit în actul domnesc dat de Radu Paisie, prin care se întărea Mitropoliei Târgoviște, o parte din muntele Bucegi, dăruită de Mircea din Șerbănești¹⁵⁵. Puțin mai târziu la 21 noiembrie 1577 se întărește lui Vlad ocina cumpărată de la Stroic din Șerbănești¹⁵⁶.
- 68. Târgoviște.** Oraș atestat documentar la 1417 – 1418¹⁵⁷.
- 69. Tâța.** Sat cu nume schimbat, atestat documentar la 1571 – 1572, astăzi satul Dealu Mare, comuna Buciumeni¹⁵⁸.
- 70. Țigănești.** Sat dispărut, atestat documentar la 12 august 1570. A existat probabil lângă satul Râzvad, reședință a comunei cu același nume¹⁵⁹.
- 71. Vâlcănila – Vulcana.** Sat atestat documentar la 4 iulie 1572, acum satul de reședință al comunei cu același nume, Vulcana¹⁶⁰. Dintr-un document dat de Radu Șerban la 20 ianuarie 1604, aflăm că satul exista încă din prima jumătate a secolului al XV – lea. Vlad Țepeș cumpără satul Vulcana cu 80 000 de aspri și-l dă ca zestre surorii sale Alisandra¹⁶¹.
- 72. Văcărești.** Sat atestat documentar la 29 martie 1535, astăzi satul de reședință al comunei cu același nume, Văcărești¹⁶².
- 73. Viforâți – Viforâta – Vihorâști.** Sat atestat documentar la 12 septembrie 1479, acum satul cu același nume, Viforâta, component al comunei Aninoasa¹⁶³.

Gabriel Popescu citează în sprijinul afirmației sale pe Radu Manolescu, Comerțul Țării Românești și Moldovei cu brășovul (sec. XIV – XVI), Editura Științifică, București, 1956, pag. 294. Nu știm cu exactitate dacă sunt locuitorii din satul Săteni (comuna Aninoasa), pentru că nu este singurul sat cu acest nume.

¹⁵¹ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 182, nr. 171. Satul nu a fost înglobat în orașul Târgoviște ci a existat în apropiere de acesta.

¹⁵² *Ibidem*, pag. 182, nr. 173.

¹⁵³ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 192 nr. 107.

¹⁵⁴ *Ibidem*, pag. 182, nr. 181.

¹⁵⁵ Cleopatra Ionescu, Zoe Țnăchescu, *Date inedite referitoare la localitatea Pucioasa*, în „Bibliotheca Valachica”, nr. 7, Târgoviște, 1975, pag. 251.

¹⁵⁶ *Ibidem*, pag. 251.

¹⁵⁷ Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 182, nr. 185.

¹⁵⁸ *Ibidem*, pag. 182, nr. 193.

¹⁵⁹ *Ibidem*, pag. 182, nr. 194.

¹⁶⁰ *Ibidem*, pag. 182, nr. 199.

¹⁶¹ D.I.R., B, Ț. Rom., sec. XVII, nr. 116, pag. 106. Mareș Gh., *Documente inedite despre satul Vulcana și schitul Bunea*, în „Scripta Valachica”, nr. 4, Târgoviște, 1973, pag. 179.

¹⁶² Bâzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 182, nr. 203.

¹⁶³ *Ibidem*, pag. 182, nr. 208.

Prin actul emis la data mai sus menționată, Basarab cel tânăr „dă la mănăstirea de la Bolintin, ca să-i fie satele anume Bolintinul și Bucșanii, i Argeșul și moara la Neajlov cu loc de cosit fân, via de la Vihorâți”¹⁶⁴. Satul s-a format în jurul mănăstirii cu același nume.

74.Vlădeni. Sat component al comunei Dărmănești, atestat documentar la 22 aprilie 1537¹⁶⁵.

Satele dependente.

Vom începe cu satele mănăstirești pentru că alături de boieri, biserica deține poate proprietățile cele mai mari, fapt ce poate fi explicat prin prezența celui mai important for ecleziastic, Mitropolia, și a principalului ei sprijin, este adevărat cu intermitențe, domnia.

Sate mănăstirești.

Mănăstirile care au deținut sate sau părți din sate, vii, livezi, sunt Mănăstirea Dealu (11 sate sau părți de sate – Băjești, Bălești, Călugăreni, Cereșani, Glodeni, Măicânești, Ocna Mică, Popșa, Răzvad, Solomon și Viforâta), Mănăstirea Mărgineni (& sate sau părți din acestea – Boboci, Bucșani, Cricoveni, Spatnița, Vlădeni și Brănești), Mănăstirea Nucet (2 sate - Bădești, Găleşești), Mănăstirea Panaghia (3 sate - Brețculești, Racovița, Mărcești), Mănăstirea Bolintin (vii în Aninoasa, Răzvad și Viforâta), etc.

Aninoasa (sat Aninoasa, comuna Aninoasa). La 1453 Mănăstirea Bolintin primește de la Vladislav al II –lea o vie la Aninoasa¹⁶⁶. Proprietățile mănăstirilor în această zonă ocupă cel mai mare procent, peste 40%. Dintr-un total de 73 de sate, identificate documentar, exemplificăm doar cazul Mănăstirii Dealu, de lângă Târgoviște. Aceasta deținea următoarele proprietăți:

Bălești (probabil Băleni), dăruit de Radu cel Mare mănăstirii Dealu¹⁶⁷.

Călugăreni (sat dispărut), dăruit de Radu cel Mare mănăstirii Dealu¹⁶⁸.

Cereșani (sat dispărut), dăruit de Vladislav al II –lea mănăstirii Dealu¹⁶⁹.

Măicânești (sat dispărut), dăruit de Vladislav al II -lea mănăstirii Dealu¹⁷⁰.

Ocna Mică (azi satul Ocnița, comuna Ocnița), dăruit de Radu cel Mare mănăstirii Dealu¹⁷¹.

Popșa (sat dispărut), dăruit de Radu cel Mare mănăstirii Dealu¹⁷².

Solomonul, (Solomon, azi dispărut), dăruit de Radu cel Mare mănăstirii Dealu¹⁷³.

¹⁶⁴ Mihai Gabriel Popescu, *Aninoasa...*, pag. 244.

¹⁶⁵ Băzgan Melentina, *Op. cit.*, pag. 193, nr. 127.

¹⁶⁶ D. R.H., B., Ț. Rom., vol. I. București, 1966, pag. 191. Mihai Gabriel Popescu, *Op. cit.*, pag. 239.

¹⁶⁷ Donat Ion., *Op. cit.*, pag. 37, 114..

¹⁶⁸ *Ibidem*, pag. 37, 114. Stelian Neamțu, *Domeniul funciar al Mănăstirii Dealu*, în „Bibliotheca Valachica”, nr. 7, Târgoviște, 1975, pag. 89.

¹⁶⁹ D.I.R., B, Ț. Rom, Sec. XVI, I, pag. 118. Stelian Neamțu, *Op. cit.*, pag. 90.

¹⁷⁰ D.I.R., Ț. Rom, B, sec. XVI, I, pag. 118. Stelian Neamțu, *Op. cit.*, pag. 89.

¹⁷¹ Donat Ion, *Op. cit.*, pag. 37, 114.

¹⁷² *Ibidem*, pag. 37, 114.

Vihorâți (azi satul Viforâta, comuna Aninoasa) dăruit de Radu cel Mare mănăstirii Dealu¹⁷⁴.

Răzvad¹⁷⁵, dăruit de Alexandru Aldea Mănăstirii Dealu¹⁷⁶.

Sate ale mitropoliei.

Mitropolia din Târgoviște deținea în această zonă următoarele sate sau părți de sate: Lucieni (sat Lucieni, comuna Lucieni), Șerbănești (sat dispărut) și Aninoasa (satul Aninoasa, comuna Aninoasa), dăruit Mitropoliei Târgoviște de către Neagoe Basarab, după ce l-a cumpărat de la urmașii jupanului Milco¹⁷⁷. Tot aici Alexandru Mircea dăruiește mitropoliei târgoviștene o vie și o livadă¹⁷⁸. Satul cu viile trecuse în posesia Mitropoliei din Târgoviște că la 31 septembrie 1529 moise vodă întărește prin hrisov domnesc donația făcută¹⁷⁹, iar Radu paisie la 28 ianuarie 1538 întărea mitropoliei satul Aninoasa cu tot hotarul și podgoria¹⁸⁰. Se mai fac întăriri de către Mircea ciobanul¹⁸¹, Petru cel Tânăr¹⁸². Tot în stăpânirea mitropoliei târgoviștene se mai aflau și alte trei sate: Drăgănești (sat dispărut), dăruit mitropoliei de către Alexandru Mircea¹⁸³, Moarele (satul Moreni, acum orașul Moreni), dăruit de Alexandru Mircea Mitropoliei din Târgoviște¹⁸⁴ și Sârbi (sat dispărut). Aici Petru Cercel cumpără partea cu rumâni a lui Nechita și a cumnatei sale, cu 30 000 de aspri, și o dăruiește mitropoliei¹⁸⁵.

Sate domnești.

Nici unul din aceste sate n-a intrat în vreun domeniu domnesc cu caracter permanent. Sunt menționate 13 sate care au fost în stăpânire domnească, dar care efectiv au fost deținute o perioadă scurtă de timp. Domnii le-a cumpărat și le-a donat mănăstirilor, mitropoliei sau altor boieri credincioși.

Aninoasa (sat Aninoasa, Comuna Aninoasa), Vlad Călugărul, Neagoe Basarab, Alexandru Mircea¹⁸⁶.

Bălești (Băleni ? sat Băleni Români, Comuna Băleni) Radu cel Mare¹⁸⁷.

Drăgănești (sat dispărut), Vlad Călugărul, Alexandru Mircea¹⁸⁸.

Ocna Mică (sat Ocnița, comuna Ocnița), Radu cel Mare¹⁸⁹.

¹⁷³ *Ibidem*, pag. 37, 114.

¹⁷⁴ *Ibidem*, pag. 37, 114.

¹⁷⁵ Donat Ion, *Domeniul domnesc în Țara Românească (sec. XIV-XVI)*, Editura Enciclopedică, București, 1996, pag.24, 114.

¹⁷⁶ Stelian Neamțu, *Op. cit.*, pag. 89.

¹⁷⁷ Donat Ion, *Op. cit.*, pag. 32.

¹⁷⁸ Donat Ion., *Op. cit.*, pag. 83.

¹⁷⁹ *D.I.R.*, B, Ț. Rom., sec. XVI, II, nr. 76, pag. 75-76.

¹⁸⁰ Mihai Gabriel Popescu, *Aninoasa...*, pag. 242.

¹⁸¹ *D.I.R.*, B, Ț. Rom., sec. XVI, II, Nr. 357, pag. 343.

¹⁸² *D.I.R.*, B, Ț. Rom., sec. XVI, III, nr. 266, pag. 228-229.

¹⁸³ Donat Ion, *Op. cit.*, pag. 80.

¹⁸⁴ *Ibidem*, pag. 80.

¹⁸⁵ *Ibidem*, pag. 86.

¹⁸⁶ *Ibidem*, pag.124.

¹⁸⁷ *Ibidem*, pag. 125.

¹⁸⁸ *Ibidem*, pag. 130.

Popșa (sat dispărut), Radu cel Mare¹⁹⁰.

Racovița (sat Racovița, comuna Bucșani), Radu cel Frumos¹⁹¹.

Răzvad (sat Răzvad, comuna Răzvad), Alexandru Aldea¹⁹².

Rușii (sat dispărut, a existat lângă Târgoviște) - Radu cel Frumos, Vlad Călugăru¹⁹³.

Satul Mare (Săteni, Comuna Aninoasa), cumpărat de Vlad Țepeș cu suma de 280 000 de aspri¹⁹⁴, dat ca zestre surorii sale Alisandra. Satu Mare, Vlad Țepeș¹⁹⁵.

Sârbi (sat dispărut), Petru Cercel¹⁹⁶.

Solomonul (sat dispărut), Radu cel Mare¹⁹⁷.

Vâlcana, cumpărat de Vlad Țepeș cu suma de 80 000 de aspri¹⁹⁸, ca zestre pentru sora sa Alisandra. Vâlcana (Vulcana), Vlad Țepeș¹⁹⁹.

Vihorăști (satul Viforâta, comuna Viforâta), Basarab cel Tânăr, Radu cel mare²⁰⁰.

Sate boierești.

Marii dregători aveau întinse domenii formate din sate întregi sau părți din mai multe sate. Dintre aceștia menționăm pe Dragomir mare vornic din Lucieni, favorit al domnului Alexandru II Aldea, cu domenii în Lucieni și Severinți, sau Udrea Băleanu mare Armaș cu moșii în Băleni, Racovița, Brețculești și Mărcești. Menționăm și alte sate care au intrat în posesia unor boieri:

Aninoasa (satul Aninoasa, comuna Aninoasa), „bunicul lui Hamza Turcul” este confiscat de Vlad Călugăru și dăruit „jupanului Milco, pentru dreaptă slujbă”²⁰¹.

Drăgănești (sat dispărut) dăruit de Vlad Călugăru fiicei sale Neacșa, soția lui Calotă vornic²⁰².

Rușii, (azi dispărut), dăruit de Radu cel Frumos²⁰³, boierului Mihai, fiului său Stan și bătrânului Chirtop.

Racovița (satul Racovița, comuna Bucșani), dăruit de Radu cel Frumos²⁰⁴, boierului Mihai, fiului său Stan și bătrânului Chirtop.

¹⁸⁹ *Ibidem*, pag. 134.

¹⁹⁰ *Ibidem*, pag. 135.

¹⁹¹ *Ibidem*, pag. 136.

¹⁹² *Ibidem*, pag. 136.

¹⁹³ *Ibidem*, pag. 136.

¹⁹⁴ *Ibidem*, pag. 25.

¹⁹⁵ *Ibidem*, pag. 136.

¹⁹⁶ *Ibidem*, pag. 136.

¹⁹⁷ *Ibidem*, pag. 138.

¹⁹⁸ *Ibidem*, pag. 25.

¹⁹⁹ *Ibidem*, pag. 139.

²⁰⁰ *Ibidem*, pag. 140.

²⁰¹ *Ibidem*, pag. 32.

²⁰² *Ibidem*, pag. 35.

²⁰³ *Ibidem*, pag. 28.

²⁰⁴ *Ibidem*, pag. 28.

Satele libere, moșnenești.

Pe tot parcursul perioadei cuprinsă între sec. XIV și sec. XVI se constată prezența unei țărăniimi libere, în special în zona submontană dar care nu se regăsește în documente într-un procent mai mare de 15%. Pe baza materialului documentar avut la dispoziție au fost identificate 11 sate de moșneni după cum urmează: Bezdead (satul Bezdead, comuna Bezdead)²⁰⁵, Brănești (sat Brănești, comuna Brănești)²⁰⁶, Buciumeni (sat Buciumeni, comuna Buciumeni)²⁰⁷, Cucuteni (sat Cucuteni, comuna Moțăieni)²⁰⁸, Fieni (acum orașul Fieni)²⁰⁹, Glodeni (satul Glodeni, comuna Glodeni)²¹⁰, Moroieni (satul Moroieni, comuna Moroieni)²¹¹, Muscel (satul Muscel, comuna Moroieni)²¹², Pietroșița (satul Pietroșița, comuna Pietroșița)²¹³, Șerbănești (sat dispărut, a existat lângă actualul oraș Pucioasa)²¹⁴, Țâța (satul Dealu Mare, comuna Buciumeni)²¹⁵.

Cea mai mare parte a acestora (în unele sate se vor constata vânzări sau crotopiri în favoarea boierilor sau mănăstirilor) își vor păstra modul de proprietate până în secolul XVIII dar acestora li se vor adăuga în secolul al XVII-lea alte 5 sate.

IV. Concluzii.

Surprinderea principalelor transformări care au avut loc în viața socială a satului și mutațiile pe care le-au determinat la rândul lor, în structura socială, în cea economică sau în sfera mentalităților, este de o importanță care ar trebui mereu subliniată.

Pentru zona studiată se poate sublinia, ca de fapt pentru toată zona subcarpatică, existența unei puternice țărăniimi libere, cu toate presiunile existente din exterior. Principala problemă cu care se confruntă satele de aici este rezistența obștilor, a satelor libere față de domeniile mănăstirești și boierești, aflate în continuă extindere.

Din documentele vremii se surprinde efortul continuu pe care satele libere l-au depus pentru a se apăra de pericolul tot mai puternic al căderii în dependență. Se poate surprinde existența unei proprietăți țărănești libere dar destul de redusă, plasată în partea de nord (montană și submontană) ponderea cea mai mare revenind satelor aservite.

²⁰⁵ Oproiu M., Oproiu L., *Op. cit.*, pag. 59 - 63.

²⁰⁶ *Ibidem*, pag. 63 – 67.

²⁰⁷ *Ibidem*, pag. 68 – 71.

²⁰⁸ *Ibidem*, pag. 71-74.

²⁰⁹ *Ibidem*, pag. 75 – 80.

²¹⁰ *Ibidem*, pag. 80 – 81.

²¹¹ *Ibidem*, pag. 81- 82.

²¹² *Ibidem*, pag. 82 – 83.

²¹³ *Ibidem*, pag. 83 – 87.

²¹⁴ *Ibidem*, pag. 88 – 92.

²¹⁵ *Ibidem*, pag. 95 – 99.